

Izveštaj

o učešću potpredsjednika Vlade i ministra vanjskih poslova mr Ervina Ibrahimovića na Generalnoj debati 80. zasjedanja Generalne skupštine Ujedinjenih nacija, Njujork, 19 – 27. septembar 2025.

*Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova **Ervin Ibrahimović** učestvovao je na Generalnoj debati 80. zasjedanja Generalne skupštine UN u Njujorku, koja je ove godine održana na temu „Bolji zajedno: 80 godina i više za mir, razvoj i ljudska prava“.*

Uoči Generalne debate, ppv i mvp Ibrahimović je učestvovao na Međunarodnoj konferenciji za mirno rješenje palestinskog pitanja s fokusom na dvodržavno rješenje, ceremoniji obilježavanja 80. godišnjice od osnivanja UN i potpisivanju Deklaracije o zaštiti humanitarnih radnika.

Tokom Generalne debate, ppv i mvp Ibrahimović je uzeo učešće na događaju na visokom nivou posvećenom 30. godišnjici Četvrte svjetske konferencije o ženama i usvajanja Pekinške deklaracije i Platforme za akciju, otvorenoj debati Savjeta bezbjednosti posvećenoj uticaju vještačke inteligencije na mir i bezbjednost, koju je organizovala Južna Koreja, 5. Samitu Krimске platforme, događaju u organizaciji Hrvatske i Švajcarske na temu nestalih lica u oružanim sukobima, Transatlantskoj večeri čiji domaćin bio državni sekretar SAD Marko Rubio, sastanku koji je za ministre vanjskih poslova ZB organizovao izaslanik američkog predsjednika za specijalne misije Ričard Grenel, te ministarskim sastancima Američko-jadranske povelje A5, Grupe prijatelja Zapadnog Balkana i Jadransko-jonske inicijative.

Na marginama GS UN, ppv i mvp Ibrahimović je, zajedno sa ministarkom prosvjete, nauke i inovacija Anđelom Jakšić-Stojanović, a uz podršku Francuske i Australijske akademije nauka, Instituta Burnet i Univerziteta Braun, bio domaćin događaja koji je Vlada Crne Gore organizovala na temu: „Kvalitet vazduha u zatvorenom prostoru - Globalni poziv na akciju“, a imao je i niz bilateralnih susreta na kojima je potpisao sporazume o daljem unapređenju bilateralne saradnje u oblastima: vanjskih poslova (Uzbekistan), izbjegavanja dvostrukog oporezivanja (Lihtenštajn) i sveukupnog unapređenja bilateralnog dijaloga (Mongolija).

Posjeta Njujorku bila je prilika i za susret sa predstavnicima dijaspore iz Crne Gore.

Pored ppv i mvp Ibrahimovića, delegaciju su, u ime Vlade Crne Gore, činili: stalna predstavnik Crne Gore pri Ujedinjenim nacijama ambasadorica Dragana Radulović, ambasador Crne Gore u SAD Jovan Mirković, generalni sekretar u MVP Adis Pepić, generalna direktorica za multilateralne poslove u MVP Nizaheta Kurpejović-Cikotić, I savjetnik u Stalnoj misiji Crne Gore pri UN u Njujorku Damir Šabanović, načelnica Odjeljenja za ekonomska, razvojna i finansijska pitanja u Direkciji za Ujedinjene nacije u MVP Aleksandra Đaković, I sekretarka u Birou za odnose sa javnošću u Kabinetu ministra vanjskih poslova Jovana Duković, II sekretar u Odjeljenju za politička i bezbjednosna pitanja u Direkciji za Ujedinjene nacije u MVP Branislav Zec i III sekretarka u Stalnoj misiji Crne Gore pri UN u Njujorku Jovana Bubašević.

Događaji na visokom nivou

Na marginama Generalne debate 80. zasijedanja Generalne skupštine Ujedinjenih nacija, **Crna Gora je zajedno sa Francuskom, a uz podršku Australijske akademije nauka, Instituta Burnet, Univerziteta Braun i OSLUV projekta, organizovala događaj na temu „Kvalitet vazduha u zatvorenom prostoru - Globalni poziv na akciju“.** Tom prilikom više od 160 nacionalnih lidera, globalnih zdravstvenih organizacija, univerziteta i nevladinih udruženja iz preko 25 država potpisalo je Globalnu povelju za zdrav vazduh u zatvorenom prostoru, što je označilo početak globalnog pokreta za unapređenje kvaliteta života kroz poboljšanje kvaliteta vazduha. Zagađen vazduh predstavlja drugi vodeći faktor rizika po život, a oko 40% globalnih smrti povezanih sa zagađenjem nastaje zbog lošeg vazduha u zatvorenom prostoru - gdje ljudi provode i do 90% svog vremena. Pomenuto doprinosi respiratornim i srčanim oboljenjima, prenošenju infektivnih bolesti i kognitivnim oštećenjima, uz dodatne rizike od kancerogenih materija. Sa klimatskim promjenama koje donose ekstremne vrućine i požare, pogoršavajući ozon i druge oblike zagađenja vazduha, ljudi sve češće borave u zatvorenim prostorima, pa je čist vazduh važniji nego ikad. Iz nacionalnog ugla, Crna Gora je stavila fokus na unapređenje zaštite kvaliteta vazduha u školama. U ime Vlade Crne Gore događaj su otvorili ppv i mvp Ibrahimović i ministarka prosvjete, nauke i inovacija Anđela Jakšić-Stojanović.

U okviru događaja, ppv i mvp Ibrahimović je podsjetio na Rezoluciju Generalne skupštine UN kojom je pravo na čist i zdrav životni prostor proglašeno univerzalnim ljudskim pravom, naglasivši da je Crna Gora među prvim državama koja je ovo pitanje stavila u središte javnih politika. Naglasio je da Crna Gora ulaže napore kako bi zaštitila zdravlje djece, osnažila obrazovni sistem i doprinijela globalnom javnom zdravlju i klimatskoj otpornosti. Ibrahimović je poručio da je ovaj događaj prilika da se podigne svijest i preduzmu konkretne mjere, te da zajedničkim naporima nauke, obrazovanja, zdravstva i politike možemo osigurati da čist vazduh u zatvorenom prostoru postane univerzalni standard, a ne privilegija. Najavio je potpisivanje Globalne povelje o zdravom vazduhu u zatvorenom prostoru, kojom Crna Gora i njeni partneri daju doprinos globalnom pokretu za obezbjeđivanje zdravog vazduha za svako dijete i u svakoj učionici. Uz zahvalnost Francuskoj i svim partnerima na podršci, ppv i mvp Ibrahimović je poručio da Crna Gora ostaje snažno posvećena promociji međunarodnih inicijativa koje unapređuju javno zdravlje i kvalitet života.

Ministarka Jakšić-Stojanović naglasila je da je ambicija Crne Gore ne samo da ispunjava standarde, već da ih postavlja, istakavši da je poboljšanje kvaliteta vazduha u školama fundamentalna odgovornost i ulaganje u buduće generacije. Podsjetila je da djeca provode više od polovine dana u učionicama, te da kvalitet vazduha nevidljivo oblikuje njihovo zdravlje, sposobnost učenja i razvoj. Ministarka je najavila Crnogorsku inicijativu za zdrav unutrašnji vazduh, kao nacionalnu obavezu i potvrdu da je pravo svakog djeteta na čist vazduh u učionici pravo, a ne privilegija. Odlučeno je da se započne tamo gdje je izazov najveći – u Pljevljima, opštini koja se suočava sa ozbiljnim problemom zagađenja vazduha.

Ppv i mvp Ibrahimović učestvovao je na Konferenciji na visokom nivou za mirno rješenje palestinskog pitanja s fokusom na dvodržavno rješenje, kojoj su kopredsjedavale Francuska i Saudijska Arabija, i na kojoj je potvrđena posvećenost međunarodnim naporima za postizanje pravednog i održivog mira, zasnovanog na rješenju dvije države, u skladu sa međunarodnim pravom i relevantnim rezolucijama UN. Konferencija je zaključena usvajanjem Njujorške deklaracije kojom se države članice obavezuju na konkretne, vremenski određene i nepovratne korake ka mirnom rješenju i uspostavljanju nezavisne, suverene i demokratske palestinske države koja će živjeti u miru sa susjednim Izraelom.

Tema Konferencije povodom obilježavanja tridesete godišnjice Četvrte svjetske konferencije o ženama i usvajanja Pekinške deklaracije i Platforme za akciju, bila je „Ponovno obavezivanje, obezbjeđivanje resursa i ubrzavanje sprovođenja Pekinške deklaracije i Platforme za akciju radi postizanja rodne ravnopravnosti i osnaživanja svih žena i djevojčica”. Jubilej od usvajanja Pekinške deklaracije koincidira sa dvadesetpet godina od usvajanja Rezolucije Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1325 – Žene, mir i bezbjednost. Na Konferenciji je poručeno da su svuda u svijetu žene i djevojčice u stalnoj borbi i potrazi za pravnom zaštitom, da žele da učestvuju u procesu odlučivanja i postizanju mirovnih sporazuma, kao i da je još prije 80 godina Povelja UN utvrdila jednakost žena i muškaraca. Jednaka prava i mogućnosti za žene i djevojčice nijesu pitanje političke podijeljenosti, već globalni imperativi i temelj mira, prosperiteta i napretka. Ukazano je na ranjivost položaja žena i djevojčica, naročito u kontekstu rata i humanitarne situacije u Gazi u kojima dvije trećine žrtava čine žene i djevojčice. Na konferenciji je, takođe, konstatovano da, od uspostavljanja UN, žena nikada nije bila na poziciji generalnog sekretara, te da to nije pitanje reprezentativnosti, već kredibiliteta organizacije i vrijednosti koje baštini i promovise. Na toj liniji, iskazano je očekivanje da 2025. bude prekretnica kroz usvajanje odlučnih i mjerljivih akcija za unapređenje položaja žena i djevojčica širom svijeta.

Ppv i mvp Ibrahimović je istakao da su rodna ravnopravnost i osnaživanje žena i djevojčica glavni stubovi politike ljudskih prava Vlade Crne Gore. Ipak, uprkos napretku ostvarenom u pogledu uspostavljanja zakonodavnog i strateškog okvira za rodnu ravnopravnost, kao i unapređenja institucionalne mreže na svim nivoima, ukazao na to da i dalje postoje izazovi u pogledu efikasnog djelovanja u borbi protiv diskriminacije, uznemiravanja, govora mržnje i rodno zasnovanog nasilja. Istakao da zalaganje za prava žena, borba protiv diskriminatornih politika i praksi sve većeg nasilja nad ženama i djevojčicama, te rušenje duboko ukorijenjenih stereotipa u našim društvima, koji uzrokuju nejednakosti, nijesu samo naše obaveze prema međunarodnom pravu ljudskih prava, već ključ dobrog upravljanja i temelj za održivi i inkluzivni razvoj. Iskazao spremnost Crne Gore da saraduje sa svim međunarodnim partnerima, u prvom redu EU i Savjetom Evrope, s ciljem podizanja standarda i sprovođenja ključnih reformi u ovoj oblasti.

Na poziv predsjedavajuće Južne Koreje, ppv i mvp Ibrahimović govorio je na otvorenoj debati Savjeta bezbjednosti koja je bila posvećena uticaju vještačke inteligencije na globalne tokove. Tokom izlaganja, ocijenio da neriješeni konflikti i rastuće geopolitičke tenzije testiraju kolektivnu sposobnost za očuvanje mira. U isto vrijeme, tehnološki razvoj, pored toga što predstavlja potencijal za čovječanstvo, može imati ozbiljne implikacije na bezbjednost. Zato je važno usmjeriti upotrebu vještačke inteligencije na napore u očuvanju mira, jačanje sistema ranog upozorenja i sprečavanje konflikata kako vještačka inteligencija ne bi postala oružje za širenje dezinformacija, sajber napada ili, čak, kreiranja novih vrsta naoružanja. Upoznao je sa nacionalnim naporima u ovoj oblasti istakavši da se radi na finalizaciji prve nacionalne strategije za vještačku inteligenciju u skladu sa standardima EU. Pozdravio je pokretanje Globalnog dijaloga o upravljanju vještačkom inteligencijom kao jedinstvene i inkluzivne platforme za unapređenje kolektivnog pristupa u skladu sa Globalnim digitalnim paktom.

Događaj na temu „Nestala lica u oružanim sukobima“ zajednički su organizovale Hrvatska i Švajcarska, dok su kosponzori bili Crna Gora, Poljska i Kuvajt. Na događaju je naglašeno da je pravo porodica na istinu civilizacijska obaveza i trajni humanitarni prioritet, kao i da pronalazak nestalih nije samo humanitarno pitanje i pitanje međunarodnog humanitarnog prava, već je i ljudskog dostojanstva. Ppv i mvp Ibrahimović izrazio duboku

zabrinutost zbog povećanja broja prisilnih i nedobrovoljnih nestanaka u različitim regionima svijeta. Naglasio da je od ogromnog značaja inkluzivan dijalog usmjeren na istinu, u Crnoj Gori i u regionu, uz безусловnu političku volju, ali i jačanje uloge obrazovnog sistema. Podvukao da Crna Gora ostaje snažno posvećena regionalnoj saradnji u cilju rješavanja svih slučajeva nestalih lica tokom ratova na prostoru bivše Jugoslavije.

Na Ministarskom sastanku u formatu Američko-jadranske povelje (A5), naglašeno da A5 ostaje ključni okvir za promociju stabilnosti, bezbjednosti i evroatlantskih integracija na ZB. Istaknut je značaj solidarnosti, dijaloga i konsenzusa u rješavanju zajedničkih izazova, uz ocjenu da se otpornost ne može graditi u izolaciji, već kroz kolektivnu akciju i snažna partnerstva sa NATO, EU i SAD. Ukazano je na značaj članstva četiri članice A5 sa ZB u NATO, kao i učešća Kosova i Srbije u svojstvu posmatrača u ovom važnom formatu. Ocijenjeno je da se moraju uložiti dodatni napor u jačanje otpornosti u kontekstu hibridnih prijetnji. Crna Gora je ukazala na važnost intenziviranja političkog dijaloga, jačanja međusobnog povjerenja i praktične saradnje u cilju daljeg napretka u evropskoj i evroatlantskoj integraciji regiona. Posebno naglasili da članstvo u NATO predstavlja ključni stub nacionalne bezbjednosti, te da Crna Gora ostaje pouzdan saveznik koji aktivno doprinosi jačanju evroatlantske stabilnosti. Apostrofirali značaj strateškog partnerstva sa SAD uz uvjerenje da su transatlantska saradnja i posvećenost SAD ZB ključni za očuvanje zajedničkih vrijednosti i interesa.

Sastanak grupe prijatelja Zapadnog Balkana organizovao je potpredsjednik Vlade i mvp Italije, Antonio Tajani, a prisustvovala je i predsjednica Evropskog parlamenta Roberta Mecola. Ocijenjeno je da je budućnost regiona u Evropskoj uniji ključni garant stabilnosti i razvoja. Naglašeno je da regionalna stabilnost zahtijeva mjerljive rezultate, koordinaciju bezbjednosnih politika, jačanje institucionalne otpornosti i ubrzanje procesa evropske integracije. Uz zahvalnost na kontinuiranoj podršci Italije, ppv i mvp **Ibrahimović** ukazao na značaj držanja teme proširenja visoko na agendi, ocijenivši da proces proširenja treba da bude zasnovan na zaslugama i konkretnim rezultatima kako bi se osigurao kredibilitet na obje strane. Ocijenio da izazove sa kojima se suočava evropski kontinent – bilo da su politički, ekonomski ili bezbjednosni, treba posmatrati iz perspektive država kandidata. Pohvalio napore koje komesarka Kos ulaže u cilju ubrzanja procesa, naglasivši spremnost Crne Gore da se aktivno angažuje na tom putu.

Na Samitu Krimске platforme, na kojem je govorio i predsjednik Ukrajine Volodimir Zelenski, ocijenjeno je da su nasilnim prisvajanjem Krima 2014. od strane Rusije pogažene odredbe Povelje UN. Istaknuto je da poseban problem predstavlja konstatno ugnjetavanje i protjerivanje manjina na Krimu, prije svega preostalih Ukrajinaca i krimskih Tatara. Ponovljena je odlučnost Ukrajine da nastavi da se bori za svoju slobodu i za poštovanje međunarodnog prava i ukazano na značaj podrške međunarodne zajednice kao i na to da se ne smije normalizovati stanje u kojem Rusija vodi rat protiv nezavisne i međunarodno priznate države. Učešćem na Petom samitu Međunarodne Krimске platforme, ppv i mvp Ibrahimović je potvrdio dosljednu podršku naše države nezavisnosti, suverenitetu i teritorijalnom integritetu Ukrajine. Solidarnost Crne Gore sa Ukrajinom je aktivna i principijelna – izražena kroz humanitarnu pomoć, diplomatski angažman i podršku jačanju ukrajinske otpornosti. Crna Gora ostaje čvrsto uz međunarodne napore u osudi ruske agresije i odbrani međunarodnog prava.

Ppv i mvp Ibrahimović je potpisao i Deklaraciju o zaštiti humanitarnog osoblja, kojom su države potpisnice iskazale spremnost da, na najvišem političkom nivou, preduzimaju mjere i podrže principe zaštite humanitarnog osoblja prije, tokom i nakon sukoba. Cilj Deklaracije je da se potvrdi opredijeljenost međunarodne zajednice da poštuje i štiti

međunarodno pravo, uključujući međunarodno humanitarno pravo i međunarodno pravo ljudskih prava. Potpisivanje Deklaracije ima dodatnu simboliku u kontekstu rada nacionalne Komisije za humanitarno pravo, koju je Vlada Crne Gore formirala u julu 2024.

Bilateralni sastanci na marginama Generalne skupštine UN

Na sastanku sa ministrom vanjskih poslova Maldiva Abdulahom Kalilom, ppv i mvp Ibrahimović istakao dobre odnose dviju država, koje treba produbiti, naročito u oblasti turizma. Ukazano na mogućnosti razmjene iskustava u oblastima razvoja turizma na visokom nivou i povezivanja turističkih agencija, kao i ribarstva. Izražena je spremnost za jačanje političkih odnosa i dijaloga, kako razmjenom posjeta na visokom nivou, tako i saradnjom unutar UN.

U razgovoru sa ministarkom vanjskih poslova Mongolije Batsetseg Batmunk ppv i mvp Ibrahimović je prenio opredjeljenje Vlade Crne Gore za intenziviranje političkog dijaloga na svim nivoima, te pozvao ministarku Batmunk da posjeti Crnu Goru. Razgovarano je o modalitetima jačanja saradnje u oblasti turizma i ocijenjeno da bi održavanje bilateralnih konsultacija u narednom periodu bilo važno za definisanje oblasti od obostranog interesa za snaženje ukupne saradnje. Batmuk je obavijestila o mongolskoj feminističkoj vanjskopolitičkoj inicijativi koja podržava međunarodne inicijative za žene i promovise ulogu žena u vanjskoj politici, dok je s naše strane informisano o osnivanju Mreže diplomatkinja Crne Gore. Ocijenjeno da u kontekstu teme rodne ravnopravnosti u diplomatiji i vanjskoj politici postoji prostor za dalju razmjenu znanja i iskustava, te saradnje dviju zemalja. Uz osvrt na trenutne prilike i usmjerenost države u pogledu ubrzanja evropske integracije, ppv i mvp Ibrahimović informisao o zacrtanom cilju da do 2028. postanemo 28. zemlja članica EU. Ukazano na značaj uzajamne podrške istaknutim kandidaturama za UN tijela i organe. Tokom sastanka potpisan je Memorandum o saradnji dva ministarstva za jačanje prijateljskih odnosa i otvaranje mogućnosti za snažniji politički, ekonomski i kulturni dijalog.

Na sastanku sa potpredsjednicom Vlade i ministarkom vanjskih poslova, životne sredine i kulture Knjaževine Lihtenštajn Sabinom Monauni sagovornici su se sagasili da u narednom periodu treba sagledati mogućnosti i definisati prioritete za unapređenje bilateralne saradnje. Ppv i mvp Ibrahimović kazao da je evropska integracija u vrhu političke agende Crne Gore, te da su svi naporu u zemlji usmjereni ka ubrzanju reformskih procesa. Ibrahimović i Monauni su potpisali Ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, čime su stvoreni preduslovi za nove investicije i snažnije ekonomsko povezivanje. Ekonomska saradnja je, kako su naveli, već institucionalizovana kroz Sporazum o slobodnoj trgovini koji je Crna Gora zaključila sa članicama EFTA i Protokol o izmjenama Sporazuma. Sagovornici su izrazili spremnost za dalje jačanje političkog dijaloga i saradnje u multilateralnim okvirima.

Na sastanku sa Danijelom Lotonom, pomoćnikom državnog sekretara SAD, konstatovano da je saradnja Crne Gore i SAD-a odlična i važnim ocijenjen doprinos Crne Gore kolektivnim naporima NATO-a. Naglašen je značaj daljeg jačanja otpornosti, te uvećanja izdavanja za odbranu. Ppv i mvp Ibrahimović je informisao o napretku koji Crna Gora postiže na evropskom putu i reformskim procesima u zemlji u cilju dostizanja uslova za članstvo u EU. Naglasio da Crna Gora i SAD obilježavaju 120 godina od uspostavljanja diplomatskih odnosa, te uputio poziv za prisustvo prijemu koji će tim povodom biti upriličen u Vašingtonu.

U razgovoru sa pomoćnicom generalnog sekretara UN i direktoricom Regionalne kancelarije Programa UN za razvoj (UNDP) za Evropu i Zajednicu nezavisnih država Ivanom Živković sadržajnom je ocijenjena saradnja Crne Gore i UNDP kroz zajednički Okvir

za održivi razvoj 2024-2027. Ppv i mvp Ibrahimović je istakao da je UNDP igrao veoma važnu ulogu u reformskim procesima u Crnoj Gori. Kazao da Crna Gora pažljivo prati razvoj prilika u odnosu na inicijativu za reformu UN80, koju je pokrenuo gs Gutereš. Tokom sastanka je razgovarano o evropskoj integraciji Crne Gore, njenoj komplementarnosti sa UN agendom i prilikama u EU. Sagovornici potvrdili važnost partnerstva Crne Gore i UNDP, kao i dalje podrške u oblasti vladavine prava, inkluzivnog rasta i jačanja institucionalnih kapaciteta.

Na sastanku sa ministrom vanjskih poslova Uzbekistana Bahtijorom Saidovim potpisan je Protokol o saradnji i konsultacijama dva ministarstva vanjskih poslova. Iskazan je interes Uzbekistana za unapređenje saradnje sa Crnom Gorom, naročito u oblasti ekonomije, sa fokusom na poljoprivredu i hemijskoj industriji. Predloženo je da se u cilju promocije dviju država organizuju dani kulture Crne Gore u Uzbekistanu i Uzbekistana u Crnoj Gori. Ppv i mvp Ibrahimović ocijenio da je potpisani sporazum prvi veliki korak ka jačanju saradnje dviju država. Informisao da Crna Gora stabilno napreduje ka punopravnom članstvu u EU, te da bi proces pristupanja trebalo završiti do 2028. Članstvo u EU, kako je pojasnio, pored izuzetne važnosti za Crnu Goru, pozitivno će uticati i na cio region ZB i dati novi zamah integracijama.

Prilikom susreta sa državnim sekretarom za vanjske poslove Kraljevine Saudijske Arabije (KSA) Adel bin Ahmadom al-Jubeirom iskazano je interesovanje za jačanje saradnje u oblastima investicija, razmjene studenata i turizma i ocijenjeno da će planirano otvaranje dkp Crne Gore u Rijadu doprinijeti daljem razvoju odnosa i saradnje. Ppv i mvp Ibrahimović je podvukao da Crna Gora ima potencijal za investicije, naročito u sektorima turizma i obnovljive energije. U tom smislu, informisao o kapacitetima Crne Gore za proizvodnju obnovljive energije (solarni, hidro i vjetro kapaciteti). Potvrdio da Crna Gora ima plan da otvori ambasadu u Rijadu u što skorijem periodu i najavio učešće Crne Gore na EXPO 2030 u Rijadu. Razmijenjena su mišljenja o agresiji Rusije na Ukrajinu, situaciji na Bliskom istoku i humanitarnoj katastrofi u Gazi, te značaju Međunarodne konferencije koju su organizovale KSA i Francuska o mirnom rješavanju pitanja Palestine i implementaciji dvodržavnog rješenja.

Svi bilateralni sastanci iskorišćeni su za promociju crnogorskih kandidatura za članstvo u UN tijelima, sa posebnim fokusom na kandidaturi za Savjet bezbjednosti 2040-2041.

Sastanci i događaji na kojima su učestvovali ostali članovi delegacije Vlade

Pored učešća na aktivnostima iz agende ppv i mvp Ibrahimovića, na marginama Generalne debate 80. zasijedanja GSUN, generalni sekretar MVP-a Adis Pepić učestvovao je na Neformalnom ministarskom sastanku Procesu saradnje u jugoistočnoj Evropi (SEECF), dok se generalna direktorica za multilateralne poslove u MVP Nizaheta Kurpejović-Cikotić sreća sa Dominikom Muterom, direktorom za politiku bezbjednosti u Federalnom Ministarstvu vanjskih poslova SR Njemačke i učestvovala na Neformalnom ministarskom sastanku u formatu Centralnoevropske inicijative (CEI). Članovi delegacije Vlade prisustvovali su i događajima Mlade LGBTI osobe i budućnost, Očuvanje slobode navigacije: Pomorska bezbjednost i koordinisani odgovor i Poziv na akciju za palestinsku djecu na Zapadnoj obali i u Gazi.

Na Neformalnom ministarskom sastanku u okviru Procesu saradnje u Jugoistočnoj Evropi (SEECF), kojem je predsjedavao ministar vanjskih poslova Bugarske Georg Georgijev, obilježena je 30. godišnjica ovog regionalnog foruma, na temu: „30 godina SEECF: U budućnost kroz regionalnu stabilnost, sigurnost i održivu transformaciju“. Ukazano je na značaj SEECF kao vodeće regionalne platforme za dijalog, izgradnju povjerenja i

saradnju, koja i u izazovnim vremenima nastoji da promoviše jedinstvo, bezbjednost, stabilnost i važna partnerstva. Uz podsjetnik na prioritete bugarskog predsjedavanja, istaknuta je važnost ispunjavanja misije organizacije kroz praktične inicijative, inkluzivni dijalog i održivo regionalno upravljanje. Naglašeno je, takođe, da je proširenje EU na ZB neophodno radi osiguravanja trajnog mira, stabilnosti i prosperiteta na našem kontinentu. Unapređenje ekonomske saradnje, razvoj infrastrukturnih projekata, jačanje energetske saradnje i inicijativa koje podstiču inovacije u zajedničkom su interesu regiona Jugoistočne Evrope i njenih građana.

Tokom sastanka sa direktorom za politiku bezbjednosti u MVP-u Njemačke, prenijeta zahvalnost na podršci koju Vlada Njemačke kontinuirano pruža Crnoj Gori, kroz razne mehanizme saradnje, kao što je Berlinski proces. Informisali da su evropska integracija i reformski procesi u središtu unutrašnje i vanjske politike zemlje, te predložili plan Vlade da do 2028. postanemo 28. članica EU. Ukazano je na značaj saradnje u okviru NATO i drugih međunarodnih organizacija, te ocijenjeno je da bi se pristupanjem Crne Gore EU poslala poruka ostatku regiona da uspjeh u sprovođenju reformskih procesa može biti nagrađen.

Glavna tema Neformalnog ministarskog sastanka država članica CEI, čiji je domaćin bila Srbija u svojstvu predsjedavajuće Inicijativi, bila je „Povezivanje Evrope - oblikovanje budućnosti“, a razgovaralo se o jačanju saradnje u okviru CEI, situaciji u Ukrajini, regionalnoj bezbjednosti i povezanosti. Države članice su se saglasile da članstvo u EU nije samo političko pitanje, već i pitanje bezbjednosti, stabilnosti i prosperiteta čitavog evropskog kontinenta. Ponovljeno da su reforme i vladavina prava prioriteta na putu ka EU. U sferi ekonomskih pitanja, prevladale su teme izgradnje i modernizacije infrastrukture i digitalne konekcije u cilju širenja ekonomske povezanosti, kao osnovnog postulata privrednog rasta i kohezije. Kulturna diplomatija je izdvojena kao jedan od alata za izgradnju identiteta i solidarnosti.

Tokom događaja o mladim LGBTI osobama i budućnosti, istaknuto je da je za dugotrajan mir neophodna rodna ravnopravnost, bez razlike. Pripadnici LGBTI omladine su izvor kreativnih transformacija i vrijednost multilateralizma. Naglašeno je da su, 80 godina nakon uspostavljanja UN i 30 godina od usvajanja Pekinške deklaracije, pripadnici LGBTI žrtve napada, dehumanizacije i diskriminacije, kao i da je posljednjih godina prihvatanje mladih LGBTI lica u značajnom padu. U okviru radne grupe UN za prava LGBTI učestvovali su ministri vanjskih poslova Nizozemske, Belgije, Malte, Islanda, te drugi visoki zvaničnici i predstavnici međunarodnih organizacija, nevladinog sektora i aktivisti. Potcrtana je potreba da prava LGBTI lica budu dio agendi javnih politika, uz argumentaciju da su ljudska prava neprikosnoveni i nipošto ne smiju biti predmet pregovora.

Na događaju Očuvanje slobode navigacije: Pomorska bezbjednost i koordinisani odgovor, koji je organizovala Grčka, naglašen je značaj pomorske bezbjednosti i ukazano na to da napadi na trgovačke brodove u Crvenom moru direktno ugrožavaju jednu od najvažnijih pomorskih trgovačkih ruta, te da se posljedice ovih napada osjećaju širom planete. Istaknuta je važnost misije EUNAVFOR „Aspides“ koja za primarni cilj ima obezbjeđivanje slobode navigacije u Crvenom moru, Indijskom okeanu i Zalivu i bezbjednost prevashodno civilnih i trgovačkih plovila. Naglašeno je da napadi na trgovačke brodove, koji prevoze preko 20 milijardi tona robe godišnje, mogu značajno da poremete globalne lance snabdijevanja i time direktno utiču na cijenu i dostupnost roba. Upućen je poziv na zajedničku akciju u okviru UN kako bi se riješilo pitanje bezbjednosti plovidbe, primarno kroz Crveno more, uz ocjenu da se napadi na vodi ne smiju samo osuđivati, već se moraju preduzeti konkretni koraci kako bi se sprovodile istrage i odgovorni procesuirali.

Vlade Belgije, Jordana i Palestine organizovale su događaj o pozivu na akciju za palestinsku djecu na Zapadnoj obali i u Gazi, koji je do sada podržala 71 država članica UN. Tokom događaja ukazano je na to da je najmanje 63 hiljade djece ubijeno ili ranjeno, a da je više od pola miliona ljudi na ivici gladi. Čitava generacija se nalazi u riziku da bude lišena svog djetinjstva, dostojanstva i šanse da izgradi budućnost. Naglašeno je da je u Gazi zvanično proglašeno stanje gladi, da djeca umiru ili su u riziku da do kraja života, zbog posljedica neuhranjenosti, žive sa invaliditetom. Upućeno je upozorenje da međunarodna zajednica ne smije da čuti, već da mora da digne svoj glas. Tokom događaja prikazan je kratak film o djeci u Gazi i djevojčici Mariam koja je izgubila život mjesec dana nakon snimanja filma. Poziv za akciju za djecu u Palestini sadrži plan od pet tačaka za Zapadnu obalu i Gazu, uključujući okončanje teških kršenja prava djece, garantovanje bezbjednog humanitarnog pristupa, oslobađanje pritvorene djece, zaštitu civilne infrastrukture i zalaganje za prava djeteta.

Učešće delegacije na Generalnoj debati 80. zasijedanja Generalne skupštine Ujedinjenih nacija potvrdilo je aktivan angažman Crne Gore u UN, reafirmišući snažnu posvećenost Vlade Crne Gore jačanju multilateralizma i poštovanju međunarodnog poretka zasnovanog na pravilima, uz poseban fokus na pitanjima mira i bezbjednosti, humanitarne zaštite i ljudskih prava. Kroz učešće na specifičnim tematskim događajima i sastancima u okviru niza regionalnih inicijativa, potvrđena je jasna usmjerenost vanjske politike Crne Gore na NATO, zalaganje za punopravno članstvo u EU, te očuvanje snažnih transatlantskih odnosa. Brojni bilateralni susreti sa stranim zvaničnicima bili su prilika za dublje sagledavanje preduslova za bolju valorizaciju potencijala za saradnju koji se, prije svega, prepoznaju u oblastima ekonomije i turizma, osim već postojećeg prostora za unapređenje političkog dijaloga. Sveukupna atmosfera Generalne debate potvrdila je izuzetnu kompleksnost aktuelnog geopolitičkog momenta koji u prvi plan ističe važnost jačanja multilateralizma sa Ujedinjenim nacijama u njihovom središtu.

PREDLOG ZAKLJUČKA

1. Vlada Crne Gore je, na sjednici održanoj _____ razmotrila i usvojila Izvještaj o učešću potpredsjednika Vlade i ministra vanjskih poslova mr Ervina Ibrahimovića na Generalnoj debati 80. zasijedanja Generalne skupštine Ujedinjenih nacija, Njujork, 19 – 27. septembar 2025.